

PROTOKÓŁ z XXXIII posiedzenia Rady do Spraw Cyfryzacji, które odbyło się 21 sierpnia 2020 roku, o godzinie 11:00 w formie wideokonferencji.

Posiedzenie otworzył Pan Dariusz Milka - Wiceprzewodniczący Rady udzielając głosu Panu Krzysztofowi Głombowi – Pełnomocnikowi Ministra Cyfryzacji ds. współpracy z administracją samorządową RP w celu przedstawienia pierwszego punktu posiedzenia.

1. Dyskusja na temat współpracy Ministerstwa Cyfryzacji w budowie spójnego modelu cyfrowej administracji w Polsce – prezentacja „Dekalogu wyzwań cyfrowych na lata 2020 – 2023” z udziałem Pana Krzysztofa Głomba.

Pan Krzysztof Głomb – na wstępie swojego wystąpienia odniósł się do rozwoju cyfrowego wskazując najważniejsze obszary wymagające działań i współpracy na linii rząd – jednostki samorządu terytorialnego:

1. Rozwój cyfrowy Polski - wymaga synergicznej współpracy wszystkich partnerów. Kluczową rolę w tym procesie odgrywać będzie Ministerstwo Cyfryzacji i jednostki samorządu terytorialnego;
2. Rozwojowe wyzwania na polu cyfryzacji Polski - wymagać będą nowej jakości współpracy, zerwania z tradycyjnymi schematami myślenia i działania oraz porozumienia otwartego na narzędzia budujące przyszłość;
3. Rozwój technologii - takich jak np. chmura obliczeniowa, big data, blockchain, czy sztuczna inteligencja wymagać będą od wszystkich partnerów zasadniczych zmian w podejściu do cyfryzacji administracji i odejścia od rozwiązań organizacyjnych i technicznych zakorzenionych od lat w prawie, przyzwyczajeniach i codziennej praktyce. Konieczna staje się redefinicja modelu świadczenia cyfrowych usług publicznych i ról, jakie pełnią w nim partnerzy na poziomie centralnym, wojewódzkim i lokalnym. A także rozbudowa infrastruktury szerokopasmowej nowej generacji.

W dalszej części wystąpienia Pełnomocnik przedstawił deklarację współpracy Ministerstwa Cyfryzacji oraz samorządów wojewódzkich i lokalnych w ramach inicjatywy „**Dekalog Wyzwań Cyfrowych na lata 2020 – 2023**”. Przedstawiony dokument zakłada dziesięć podstawowych obszarów działania:

1. Określanie i uzgodnienie podziału zadań w ramach cyfryzacji Polski w trzeciej dekadzie XXI wieku pomiędzy Ministerstwem Cyfryzacji a samorządami wojewódzkimi i lokalnymi;
2. Standaryzacja i upowszechnienie cyfrowych usług publicznych;
3. Zapewnienie cyberbezpieczeństwa systemów informatycznych administracji samorządowej;
4. Upowszechnienie wykorzystania chmury obliczeniowej przez samorządy;

5. Wsparcie rozwoju infrastruktury szerokopasmowego dostępu do Internetu poprzez zaangażowanie samorządów lokalnych w wiarygodną i aktualną diagnozę „białych plam” na mapie dostępu oraz zapewnienie przez JST ułatwień dla inwestorów;
6. Dokonanie uzgodnień i wsparcie samorządów przez Ministerstwo Cyfryzacji i jego jednostki w zakresie wprowadzania do szkół nowoczesnej dydaktyki cyfrowej oraz zapewnienia placówkom szkolnym wewnętrznej bezpiecznej infrastruktury cyfrowej;
7. Systematyzacja gromadzenia, udostępniania i wykorzystywania danych w dyspozycji urzędów i samorządowych jednostek organizacyjnych oraz zwiększenie podaży danych na potrzeby ich ponownego wykorzystania;
8. Stworzenie centralnego punktu wsparcia dla samorządów w zakresie cyfryzacji w kontekście współdziałania systemów centralnych, regionalnych i lokalnych;
9. Upowszechnienie systemów zarządzania przepływem pracy (dokumentami elektronicznymi) w urzędach samorządów lokalnych i ich jednostkach organizacyjnych;
10. Podjęcie wspólnych inicjatyw na rzecz przeciwdziałania pogłębianiu się deficytu informatyków (kompetencji informatycznych) w administracji samorządowej, a także w celu upowszechnienia kompetencji cyfrowych pracowników samorządowych.

Dyskusja Członków Rady w odniesieniu do tematu w pkt 1.

W dyskusji poruszono kwestię problemów dla samorządów, zadań teleinformatycznych w odniesieniu do edukacji oraz kwestię podziału zadań pomiędzy ministerstwem a samorządami. Problemem dla JST są nowe rozwiązania proponowane przez MC, wdrażanie przez państwo nowych zasad i procesów w odniesieniu np. do projektu Architektury Informacyjnej Państwa, powołania lokalnych centrów przetwarzania informacji. Odniesiono się także do kwestii edukacji i szkoleń w samorządach oraz potrzeby stworzenia centralnego punktu wsparcia dla samorządów w zakresie usług cyfryzacji, które obecnie winny znajdować się w fazie przygotowań dla wyeliminowania różnic w poziomach obsługi/przetwarzania danych, standaryzacji systemów. Problemem jest również konsolidacja sił wszystkich samorządów i administracji rządowej w celu uzyskania środków na realizację z Komisji Europejskiej.

Podsumowanie

Pan Krzysztof Głomb podsumował temat w zakresie Centralnych Usług dla administracji lokalnej i budowy Centrów Lokalnych wskazując, iż dyskusje winny odbywać się na posiedzeniach Komisji Wspólnej; Konieczne jest także dokonanie przeglądu inicjatyw w zakresie cyfrowej administracji, które powinny być realizowane na poszczególnych poziomach administracji, tak aby możliwe stało się zarysowanie linii współpracy między programami centralnymi i regionalnym w perspektywie budżetowej UE na lata 2021-27. Pan D. Milka zaznaczył, iż działania w tym zakresie nie mogą ograniczać się wyłącznie do spotkań Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Pan D. Milka zaproponował przygotowanie stanowiska Rady ds. Cyfryzacji w przedmiotowym zakresie.

W dalszej części posiedzenia Pan Wiceprzewodniczący poprosił Panią Annę Kwiatkowską – Członka Rady o przedstawienie pkt 2 posiedzenia.

2. Dyskusja dotycząca działań koniecznych do zrealizowania w zakresie zabezpieczenia nauczania na odległość w ramach Tarczy Edukacyjnej.

Pani Anna Kwiatkowska nawiązała do posiedzenia - Komisji Sejmowej Edukacji Nauki i Młodzieży podczas którego MEN przedstawił niezbędne działania w zakresie zabezpieczenia pracy zdalnej w szkole, zaznaczając, że zabrakło konkretnych informacji na tematy związane z regulacjami prawnymi, organizacją i metodyką nauczania zdalnego.

Zgodnie z informacją MEN dopuszczono trzy formy nauki:

- stacjonarnej
- zdalnej
- hybrydowej

Wobec powyższego pojawiła się perspektywa wykorzystania Krajowego Planu Odbudowy w formie długotrwałych działań, które mogą spełniać oczekiwania Ministra Cyfryzacji tj:

- Think-tank transformacji cyfrowej,
- Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych,
- Cyfrowa Szkoła w OSE (doposażenie szkół w komputery),
- Cyfrowy Lider - osoby, które są kompetentne w doradzaniu innym nauczycielom, jak również sprawnie potrafią zorganizować cyfrową naukę.

Zaproponowane rozwiązania nakładają nowe obowiązki na dyrektorów szkół i nauczycieli.

Dodatkowe obowiązki Dyrektorów szkół:

- diagnozy stanu wyposażenia w sprzęt do zdalnego nauczania;
- wybór wspólnego dla całej szkoły rozwiązania odnośnie platformy i sposobu komunikacji;
- zaplanowanie zajęć stacjonarnych, hybrydowych, zdalnych (synchronicznych, asynchronicznych);
- bieżące, cotygodniowe ustalanie planu wszystkich rodzajów zajęć;
- zapewnienie uczniom indywidualnych konsultacji online;
- zapewnienie nauczycielom możliwości prowadzenia lekcji online z wykorzystaniem wybranych technik;
- zapewnienie nauczycielom możliwości uczestniczenia w szkoleniach;
- utworzenie zespołu liderów zdalnego nauczania;

- obserwacja zajęć online;
- współpraca ze szkolnym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych.

Pani Anna Kwiatkowska stwierdziła, że dyrektorzy szkół potrzebują wsparcia w działaniach w osobie koordynatora szkolnego ds. nowoczesnych technologii i kształcenia zdalnego. Powinno to być odrębne stanowisko, osoba decyzyjna. Obowiązki koordynatora nie mogą spoczywać na nauczycielu informatyki, którego głównym zadaniem jest przede wszystkim realizacja podstawy programowej informatyki w szkole.

Niezwykle ważną sprawą jest zauważenie nowych obowiązków nauczycieli:

- opracowywanie materiałów do nauczania do każdego rodzaju zajęć: stacjonarnych, hybrydowych, zdalnych;
- prowadzenie zajęć na każdy ze sposobów: stacjonarny, hybrydowy, zdalny;
- dodatkowe tłumaczenie, omówienie, ćwiczenia treści niezrozumiałych podczas nauczania zdalnego;
- zapewnianie konsultacji online z uczniami i rodzicami;
- dostosowanie metod e-nauczania do możliwości psychofizycznych uczniów;
- wypracowywanie przez nauczycieli treści kształcenia, rekomendacji do modyfikacji szkolnego programu nauczania;
- współpraca nauczycieli online, dzielenie się doświadczeniami;
- aranżacja różnego rodzaju zajęć przez Internet: praca w grupach, dyskusje, wymiana poglądów;
- monitorowanie i weryfikowaniu postępów ucznia – testy, quizy, sprawdziany;
- archiwizacja prac domowych, przechowywanie ich do wglądu;
- zapewnienie możliwości poprawiania wszystkich prac zdalnych, pisanie ich w innym terminie;
- udzielanie wskazówek technicznych – kontakt z nauczycielem informatyki.

Pani Anna Kwiatkowska wskazała, że na początku lipca br., podczas rozmów w Radzie ds. Informatyzacji Edukacji rozmawiano o koniecznych działaniach, jakie winny być podjęte w kontekście metodyki w zdalnym nauczaniu, a mianowicie:

- wcześniejsze przygotowanie przez nauczycieli metodycznie uporządkowanych materiałów do swoich zajęć – *brak rozwiązań systemowych. Można wyobrazić sobie, że w klasie będą jednocześnie uczniowie uczący się stacjonarnie i zdalnie. Bez gotowych materiałów lub możliwości transmisji zajęć na bieżąco, nie jest możliwe spełnienie oczekiwań od nauczyciela w ramach jego etatu;*
- przygotowanie dyrektorów szkół do organizacji zajęć w różnych warunkach;

- przygotowanie metodyczne nauczycieli i uczniów do pracy zdalnej (elementy współpracy z rodzicami, opiekunami prawnymi);
- opracowanie metodyki i przykładów dobrych praktyk nauczania zdalnego – *publikacje cały czas w opracowaniu*;
- rekomendacje dla szkół dotyczące sposobów organizowania poprawnej metodycznie zdalnej pracy szkoły z wykorzystaniem narzędzi LMS jako standardu zdalnego nauczania w szkole – *take rekomendacje dla szkół powinny już być opracowane*;
- obligatoryjne/systemowe utworzenie w każdej szkole stanowiska koordynatora ds. pracy zdalnej i nowoczesnych metod nauczania, studia podyplomowe dla szkolnych koordynatorów – *take stanowisko powinny być utworzone w szkołach z początkiem bieżącego roku szkolnego*;
- monitorowanie nasycenia w sprzęt do nauczania na odległość w poszczególnych rejonach/szkołach/domach;
- zakup laptopów z dostępem do mobilnego Internetu dla szkół z przeznaczeniem jako sprzęt służbowy nauczycieli;
- zakup laptopów dla szkół z dostępem do mobilnego Internetu z przeznaczeniem dla uczniów;
- wyposażenie każdej klasy w zestaw: laptop z dostępem do Internetu, projektor/telewizor, sprzęt nagłaśniający i mikrofon;
- dofinansowanie połączeń do szybkiego Internetu w domach uczniów i nauczycieli;
- oferta krajowej/regionalnej/infrastruktury zdalnego nauczania – *dalsze działania OSE*;
- budowa szkolnej infrastruktury zdalnego nauczania – sieci LAN – *element uzupełniający dla OSE*.

Poza rekomendacjami Rady – Pani A. Kwiatkowska stwierdziła, że warto zwrócić również uwagę na poniższe potrzeby:

- diagnoza potrzeb szkoły, nauczycieli, uczniów i rodziców w zakresie zdalnego nauczania;
- bieżąca diagnoza potrzeb i ewaluacja wprowadzanych rozwiązań;
- wsparcie psychologiczno-społeczno-organizacyjne uczniów, nauczycieli i rodziców w kształceniu na odległość zarówno dla uczniów jak i rodziców;
- przygotowanie rodziców do organizacji nauczania na odległość.

Na koniec wystąpienia Pani Anna Kwiatkowska wskazała, że warto i należy rozmawiać na temat: 1) jak nauczyciel winien radzić sobie w obecnej sytuacji trzech form edukacji, 2) czy rzeczywiście wyposażenie w sprzęt jest odpowiednie w poszczególnych regionach kraju, 3) co

jeszcze należy zrobić w przedmiotowym zakresie, jak również zastanowić się nad tematem z punktu widzenia rodzica.

W dyskusji poruszono kwestię braków w zakresie materiałów, metod, dobrych praktyk, form nauczania. Pan D. Milka poruszył kwestię dotychczasowych rozwiązań zaproponowanych przez MEN. Podniósł temat w zakresie OSE, jak również prędkości przesyłu i sprzętu.

Wiceprzewodniczący zarekomendował spisanie wniosków z dyskusji w zakresie przygotowania do nauki w celu zarekomendowania MEN stanowiska Rady ds. Cyfryzacji.

Podsumowując swoje wystąpienie, jak również odnosząc się do dyskusji Pani Anna Kwiatkowska zaznaczyła, że wypowiedzi członków Rady są zgodne, bardzo ważne i istotnie pokazujące pogląd na sprawę przygotowania do pracy zdalnej pod kątem metodyki, doboru podręczników, materiałów, rozwiązań prawnych dotyczących łączenia e – nauczania z nauczaniem stacjonarnym. Kumulacja komponentów w jeden przemyślany model funkcjonowania mogłaby dobrze zadziałać. W modelu tym powinno się zaplanować działania istniejących instytucji tj. Instytutu Badań Edukacyjnych, Ośrodka Rozwoju Edukacji i wykorzystać e-materiały rozproszone w wielu miejscach i instytucjach.

Wolne wnioski

1. Prośba do Pana Pawła Gory dot. przesłania materiałów Członkom Rady w temacie warsztatów – cyfryzacja klimatu.

Pan Paweł Gora zobowiązał się do przesłania członkom Rady informacji w zakresie wyżej wskazanego tematu.

Na tym posiedzenie zakończono.

Uczestnicy posiedzenia:

Członkowie Rady:

1. Jan Maciej Czajkowski
2. Paweł Gora
3. Agnieszka Gryszczyńska
4. Michał Kanownik
5. Anna Beata Kwiatkowska
6. Dariusz Milka - Wiceprzewodniczący
7. Włodzimierz Schmidt
8. Sebastian Szymański

Zaproszeni goście:

9. Wiesław Paluszyński, ekspert
10. Jarosław Mojsiejuk, ekspert

Sekretariat Rady i pracownicy Ministerstwa Cyfryzacji:

11. Krzysztof Głomb, Pełnomocnik Ministra Cyfryzacji do spraw współpracy z administracją samorządową Rzeczypospolitej Polskiej
12. Monika Skrzyńska, Zastępca Dyrektora Biura Ministra w MC
13. Iwona Szczepak, MC
14. Joanna Laskowska, MC